

Az EGSZB álláspontja a migrációról

Állásfoglalást tartalmazó dokumentum – 2016. december

„A súlyos helyzet megköveteli, hogy az uniós tagállamok szolidaritást vállaljanak mind a háború, üldöztetés, konfliktushelyzet és szegénység elől menekülő emberek, mind pedig egymás iránt. Valamennyi tagállam felelőssége és egyben alapvető európai értékeink része, hogy gondoskodjunk biztonságos bejutásukról és megfelelő fogadtatásukról.”
EGSZB-s állásfoglalás a jelenlegi menekültválságról¹.

Előzmények

Az EU-ba irányuló 2015–2016-os migrációs áramlások, a korábbi tendenciákkal összevetve, példa nélkülinek mondhatók. A Nemzetközi Migrációs Szervezet szerint csak 2015-ben mintegy 1,1 millió harmadik országbeli állampolgár érkezett az EU-ba. 2016-ban, május végéig 500 000 nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtottak be.

A **civil társadalom** fontos szerepet játszik abban, hogy a migrációs válság kezelése emberségesebb legyen. A különféle ngo-k, karitatív szervezetek és magánszemélyek közreműködése nélkül a számos európai országban kialakult tragikus humanitárius helyzet még súlyosabb lehetett volna.

Az EGSZB **12 tényfeltáró látogatást** szervezett, hogy menekültekkel foglalkozó civil szervezetekkel találkozzon. A fő üzeneteket Gonçalo Lobo Xavier, a kommunikációért felelős alelnök ismertette az EGSZB plenáris ülésén. Az Ausztriában, Bulgáriában, Horvátországban, Németországban, Görögországban, Magyarországon, Olaszországban, Máltán, Lengyelországban, Szlovéniában, Svédországban, illetve emellett még Törökországban tett látogatásokról készült [összefoglaló jelentés](#) megállapítja, hogy csökkenteni kell az (irregulárisan) Európába érkezők számát, humánus módon kell fogadni és segíteni a menekülteket, hatékonyabb segítséget kell nyújtani a menekültekkel foglalkozó civil szervezeteknek, változtatni kell a jelenlegi narratíván és gondoskodni kell a menekültek integrációjáról.

1. Az EGSZB állásfoglalása a jelenlegi menekültválságról, 2015. szeptember 16.:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.press-releases.36736>
2. Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) éves jelentése az uniós menekültügyi helyzetről, 2016. július 8.:
<https://www.easo.europa.eu/news-events/easo-annual-report-situation-asylum-eu-and-latest-asylum-figures>

Az EGSZB szerint a menekülteknek olyan útvonalakat kell biztosítani, amelyeken **biztonságosan és jogszerűen** tudnak Európába jönni. Az európai és a nemzeti szereplők között jobban össze kell hangolni a fellépéseket, még hozzá a közös felelősségvállalást, a menekültek tisztességes elosztását, a konvergenciát és az alapvető jogok tiszteletben tartását szem előtt tartva. A cél, hogy több lehetőség álljon rendelkezésre a családgyesítésekhez, a migránsok EU-n belüli áthelyezéséhez és az áttelepítéshez

Az EGSZB már régóta hangoztatja, hogy olyan új migrációs és menekültügyi politikára van szükség, amely szolidaritásra és harmonizált jogszabályokra épül, a hatályos jogszabályokat pedig egy **bevándorlási kódex**³ révén konszolidálni kellene. Az EGSZB szerint a közös bevándorláspolitikának nagyobb közös felelősségvállalásra kellene épülnie. Az EGSZB támogatja a közös európai menekültügyi rendszer reformjával kapcsolatos elképzelést is, melynek célja, hogy a menekültügyi politika hatékonyabb, méltányosabb és humánusabb legyen. A jelenlegi külpolitikai helyzetben különösen fontos, hogy a nem önkéntes migráció kiváltó okainak kezelése érdekében együttműködjünk a származási vagy tranzitországokat jelentő harmadik országokkal⁴.

Emellett az EGSZB azt is szorgalmazza, hogy az uniós politika olyan **humanitárius megközelítést** alkalmazzon, amely kezelni tudja azt a gyakran idegengyűlöletre építő közbeszédet a tagállamokban, amely az irreguláris migránsok által jelentett állítólagos veszélyekre épít. Az EGSZB alapfelfogása szerint a migránsok elsősorban emberek, akiket ugyanolyan alapvető jogok illetnek meg, mint az uniós polgárokat. Ezeket a jogokat pedig minden esetben tiszteletben kell tartani, illetve garantálni kell, függetlenül az adott személy jogi státuszától⁵. Az EGSZB aggodalommal látja, hogy Európában fokozódik a bevándorlókkal szemben az intolerancia, a rasszizmus és az idegengyűlölet.

Az EGSZB szerint az is fontos, hogy határozottan tegyünk valamit a gyűlöletbeszéd, a menekültekkel kapcsolatos fél-

retájékoztató és az idegengyűlő megnyilvánulások ellen. Ehhez azt kell hangsúlyozni, hogy **a menekültek milyen pozitív módokon tudnak hozzájárulni** a társadalom életéhez. A menekültekre úgy kellene tekinteni, mint akik nem veszélyt, hanem lehetőséget jelentenek az európai gazdasági és társadalmi modell számára. A gazdaság fellendítéséhez olyan fenntartható és hosszú távú integrációs politikák kellene, amelyek felméri, hogy kinek milyen képességei vannak, elismerik a már megszerzett tudást, illetve oktatási és szakképzési lehetőségeket irányoznak elő.

Az EGSZB és az Európai Bizottság minden évben közösen rendez meg az **Európai Migrációs Fórumot**. Ez egy olyan platform, ahol több mint 150 migrációval és integrációval foglalkozó civil szervezet mondhatja el a véleményét, és amely elmélyíti az európai intézményekkel folytatott párbeszédet a migráció, a menekültügy és a harmadik országbeli állampolgárok integrációja terén. A legutóbbi Európai Migrációs Fórumon, melyet 2016 áprilisában tartottak, a civil társadalom mondhatta el észrevételeit a harmadik országbeli állampolgárok integrációjáról 2016 júniusában elfogadott uniós cselekvési tervről.

A civil társadalom szerepe

A jövőbeli uniós migrációs politika kialakításakor mindenképpen megfelelően konzultálni kell a civil társadalommal, hogy biztosítani lehessen az uniós szabályok helyben történő végrehajtását és érvényesítését. Erre annál inkább szükség van, mivel a civil szervezetek hatékony és sokrétű válaszokkal képesek szolgálni válságok idején, hiszen szerepüknél fogva megkönnyítik a szolgáltatásokhoz és az igazságszolgáltatáshoz, valamint az információkhoz való hozzáférést. Tevékeny szerepet vállalhatnak a migrációval kapcsolatos tévhitek eloszlásában is, amivel őszintébb vitát tesznek lehetővé⁶.

3. EGSZB-vélemény az európai bevándorláspolitikákról, 2014. szeptember:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.rex-opinions.32966>

4. EGSZB-vélemény az európai bevándorláspolitikáról és a harmadik országokkal ápolat kapcsolatokról, 2014. július:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.rex-opinions.32577>

5. Immigration: Integration and Fundamental Rights [Bevándorlás: integráció és alapvető jogok]:
<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-30-12-822-en-c.pdf>

6. Az Európai Migrációs Fórum jelentése:
http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/1st-european-migration-forum_workshop-conclusions.pdf

Az EGSZB mindig is hangsúlyozta, hogy milyen fontos szerep hárul – Európában és harmadik országokban egyaránt – a szervezett civil társadalomra abban, hogy az európai migrációs politikákat szociális vetülettel, illetve hozzáadott értékkel egészítsék ki. A kormányok megteremthetik a keretet a bevándorláshoz, de maga a beilleszkedés csak helyben mehet végbe: munkahelyeken, iskolákban, klubokban stb.

A szervezett civil társadalmat képviselő uniós szervként az EGSZB fontos szerepet játszik a migránsok integrációját célzó stratégia kialakításában. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az újonnan érkezettek integrációja összetett és hosszú távú, sokoldalú társadalmi folyamat, amelyben sok szereplő érintett, különösen helyi szinten. A 2000-es évek eleje óta az EGSZB folyamatosan szorgalmazza, hogy dolgozzanak ki megfelelő integrációs politikát uniós szinten. A nemzeti hatóságokat, illetve a helyi és regionális önkormányzatokat pedig arra kéri, hogy dolgozzanak ki intézkedéseket az oktatás, az egészségügy és a családpolitika terén.

2009-ben az EGSZB kezdeményezte az Európai Integrációs Fórum létrehozását is, ahol integrációval foglalkozó civil szervezetek képviselői oszthatták meg egymással tapasztalataikat. 2015-ben ebből jött létre az Európai Migrációs Fórum, amely már bevándorlással kapcsolatos és menekültügyi témákkal is foglalkozik.

2016-ban az EGSZB igen sokat foglalkozott a migráció kérdésével. Márciusban ez volt az EGSZB által szervezett „Your Europe, Your Say” (YEYS) rendezvény központi témája. A YEYS keretében minden évben szerte az EU-ból összegyűlnek 16–17 éves fiatalok, hogy megvitassák az Európát érintő legfontosabb kérdéseket. Novemberben az EGSZB évenkénti civil társadalmi médiaszeminárium a migrációval kapcsolatos kommunikációra helyezte a hangsúlyt, decemberben pedig az EGSZB civil társadalmi díját olyan kezdeményezéseknek ítelték oda, amelyek célja a migránsok életminőségének javítása és beilleszkedésük támogatása.

Integráció és munkaerőpiac

Az EGSZB sokszor felhívta már a figyelmet arra, hogy az ellenőrzött keretek között megvalósuló bevándorlásnak pozitív hatásai is vannak. Elég csak Európa demográfiai időzített bombájára gondolni: 2025-ben az európaiak több mint 20%-a 65 év feletti lesz⁷. Felelősségteljes és kiegyensúlyozott európai bevándorláspolitikával, valamint ezzel párosuló, a migránsok társadalmi beilleszkedését célzó, megfelelő intézkedésekkel hozzá lehet járulni a munkaerő megfiatalításához és így a gazdaság fellendítéséhez.

Az EGSZB szerint a **foglalkoztatás elengedhetetlen az integrációhoz**. A munkaerő-kereslet és -kínálat összeegyeztetését célzó kapacitásépítés, a vállalkozói szellem erősítése és a szakképzés mind-mind nélkülözhetetlen elemet jelent a migránsok jobb foglalkoztathatóságához. Meg kell oldani az egyik legjelentősebb problémát is, amellyel sok bevándorló és vállalat szembesül Európában: a tudományos és szakmai képzések elismerését. Az EGSZB olyan európai stratégiát és intézkedéseket szorgalmaz, amelyek egyrészt az „elitbevándorlást” ösztönzik – azaz azt, hogy az EU-t vonzóbbá tegyék a tehetséges emberek számára –, másrészt pedig megpróbálják felszámolni az EU-ba való bejutás előtt álló indokolatlan akadályokat (például a szakmai és tudományos képzések elismerésének hiányát).

Politikai keret

A 2015–2016-os időszakban kialakult felfokozott migrációs helyzet számos politikai döntéshez vezetett európai szinten. 2015 májusában az Európai Bizottság elfogadta az **európai migrációs stratégiát**, amely felvázolja a legális és az irreguláris migrációval kapcsolatos uniós megközelítésmódot, illetve az ennek alapjául szolgáló négy pillért. Nem sokkal ezt követően az Európai Bizottság közleményt adott ki a menekültválság kezeléséről, illetve a Tanács is közzétett intézkedéseket a nemzetközi védelemre szoruló személyek EU-n belüli áthelyezéséről. Amiatt, ahogy

7. Egészséges időskor.
http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_hu.htm

a migrációs áramlásokkal első körben szembesülő országok kezelték ezeket az áramlásokat, szükségessé vált a **közös európai menekültügyi rendszer** reformja, azaz a dublini mechanizmus felülvizsgálata, illetve bevezették a **határel-lenőrzési csomagot** is. Végül, de nem utolsósorban a 2015. novemberi **vallettai csúcstalálkozón** a migrációs kérdések az EU és az afrikai országok közötti kapcsolatok központi témájává váltak, a 2016. márciusi **EU-Törökország** nyilatkozat pedig új irányvonalakat hozott a migrációs áramlások kezelésében.

2016 júniusában elfogadták a **Harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedéséről szóló cselekvési tervet**, illetve **új migrációs partnerségi keretet** jelentettek be, hogy a migráció jobb kezelése érdekében megerősítsék az együttműködést a harmadik országokkal. Emellett az EU megpróbálja elejét venni a Földközi-tenger középső és keleti térségében található útvonalak mentén megvalósuló irreguláris migrációs áramlásoknak⁸. Azzal, hogy a nem uniós származási vagy tranzitországokkal együttműködést

folytatnak az uniós eszközök – például a magas szintű párbeszéd, az európai szomszédságpolitika felülvizsgálata, az együttműködési partnerségi keretek vagy akár a 2016. szeptemberben **elindított európai külső beruházási terv** – kapcsán, tovább javult az együttműködés ezekkel az országokkal.

Uniós finanszírozási eszközök abban is segítenek, hogy az emberek az otthonukhoz közelebb alakíthassanak ki egy jobb jövőt maguknak ahelyett, hogy életük kockáztatásával veszélyes útra vállalkoznának Európa felé. A származási országokban már eddig is működő pénzügyi programokat kiegészítették újabbakkal. Ilyen a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap, a **Szükséghelyzeti Alap Afrikáért** és a **törökországi menekülteket támogató eszköz**. Az EU-n belül a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap, illetve az európai strukturális alapok jelentik azokat az eszközöket, amelyek segítenek a tagállamoknak az újonnan érkezők letelepedésével és beilleszkedésével kapcsolatban.

8. Az Európai Tanács 2016. október 20-21-i következtetései:
<http://www.consilium.europa.eu/hu/meetings/european-council/2016/10/20-21>

További Információk

EGSZB-s vélemények és rendezvények a bevándorlással, a menekültüggyel és az integrációval kapcsolatban:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.immigration-and-asylum>

Az EGSZB 2016-os „Your Europe, Your Say” rendezvénye – A fiatalok véleménye a migrációról és az integrációról:

<http://www.eesc.europa.eu/YourEuropeYourSay/>

Az EGSZB 2016-os civil társadalmi médiaszemináriuma a migrációval kapcsolatos kommunikációról:

<http://eesc.europa.eu/media-seminar/>

Az EGSZB 2016-os civil társadalmi díja a migránsok témájában:

<http://www.eesc.europa.eu/civil-society-prize/>

Európai Migrációs Fórum:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.immigration-and-asylum-european-migration-forum>

Uniós honlap az integrációról:

www.integration.eu

EESC Press Unit:

Milen Minchev
press@eesc.europa.eu
Tel: +32 25468753

Az **Európai Gazdasági és Szociális Bizottság konzultatív** intézményi szerv, amelyet a Római Szerződés hozott létre 1957-ben. Az EGSZB 350 tagot számlál szerte Európából, akiket az Európai Unió Tanácsa nevez ki. A szervezett civil társadalom különböző gazdasági és társadalmi csoportjait képviseli. Tanácsadó szerepe révén tagjai – s így az általuk képviselt szervezetek – részt vehetnek az EU-s döntéshozatal folyamatában.

eesc.europa.eu